

ROBERT JAN STIPS IN DE GEEST VAN SUPERSISTER

Een nieuwe Supersister na bijna vijftig jaar? Zo mogen we het niet noemen van Robert Jan Stips. Maar de geest van zijn vroegere progressieve rockband weerklinkt ontegenzeggelijk op *Retsis Repus*. Met een clubje Nederpophelden huurde hij een strandtent in Den Haag af voor de opnames. "Ik voelde me een soort Ry Cooder, maar dan op het Zuiderstrand."

TEKST: WILLEM JONGENEELLEN

FOTOGRAFIE: ARCHIEF SUPERSISTER / WILLEM JONGENEELLEN

Supersister brengt tegenwoordig muziek uit onder de naam Supersister Projekt 2019. Uit respect voor de te vroeg overleden bandleden Sacha van Geest (2001) en Ron van Eck (2011). Stips: "Niemand speelt dwarsfluit zoals Sacha en niemand kan bassen als Ron dat deed. Ik zou het arrogant vinden om mijn muziek onder de naam Supersister uit te brengen. Ik heb het niet eens overwogen. De groep is er niet meer. Supersister was zo'n uniek clubje mensen, inclusief de producer Hans van Oosterhout en manager Dick Zwikker. De nieuwe naam moest vooral duidelijk zijn: het is een project 'in de geest van...'. Met een jaartal erbij. Ook qua bezetting wilde ik iedere vergelijking met de originele groep voorkomen. Ik heb geen dwarsfluitist uitgenodigd en bewust met andere muzikanten gewerkt."

Alleen Marco Vrolijk, die er vroeger ook al bij was, fungeert nog als een van de drummers op het album. Samen met Cesar Zuiderwijk, Rob Kloet, Leon Klaasse en Rob Wijtman kon hij een aantal drumpartijen voor zijn rekening nemen. Rinus Gerritsen en Bart Wijman speelden bas, Peter Calicher was actief op toetsen, Henk Hofstede en Joke Geraets deden extra vocalen en Freek de Jonge had een speciale vocale bijdrage in het project. "Het zijn allemaal vrienden uit mijn muzikale leven. Met Golden Earring en Nits

speelde ik samen, Gruppo Sportivo produceerde ik ooit. Alleen de Sweet d'Buster-kant ontbrak. Dat is voor een volgende keer!"

STRANDTENT

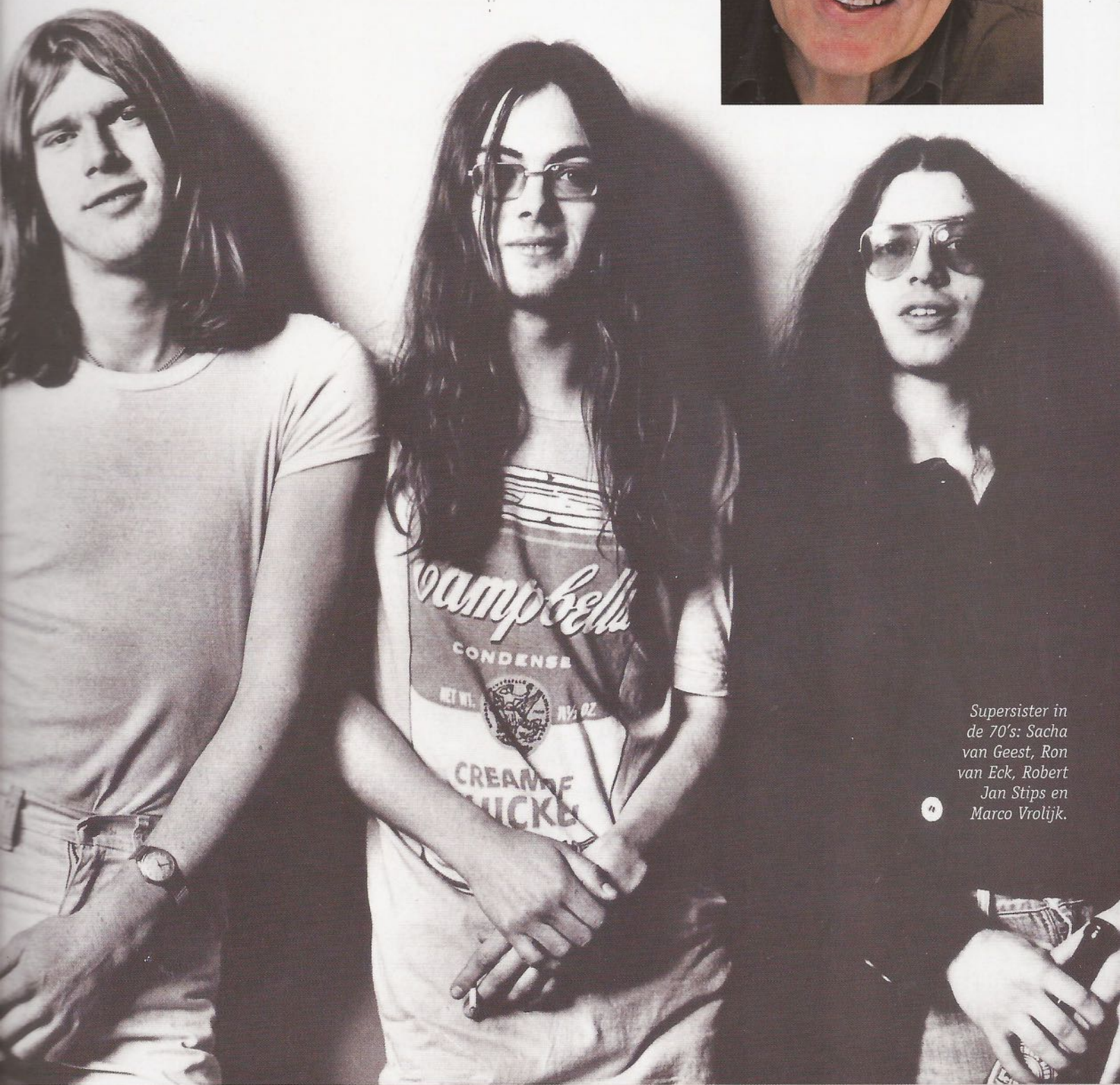
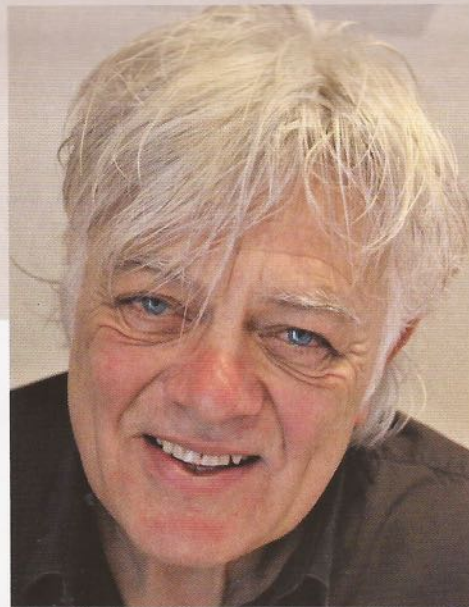
Dat laatste is een mooie belofte waar je hem graag aan zou willen houden. Het resultaat van *Retsis Repus* overtreft namelijk alle verwachtingen. De immer bescheiden Robert Jan Stips is zelf ook 'best wel' tevreden.

"Het voldoet aan de eisen die ik vooraf had gesteld. De muziek is niet simpel, maar klinkt wel lichtvoetig en er zit humor in. Alleen de teksten zijn iets serieuzer en persoonlijker vergeleken met vroeger. Als je aan zoiets begint, is er altijd een onbekende factor. Gaat het wel werken? Maar ik denk oprecht dat dit de muziek is die we gespeeld hadden, als we nog bestonden."

Stips wilde het album niet in een saaie studio vastleggen. Het moest vooral een gezellig weerzien met muziekvrienden worden. Daarom toog hij naar strandtent De Fuut op het Zuiderstrand van Den Haag. "Ik kreeg daar het gevoel dat Ry Cooder gehad moet hebben toen hij eens in een Mexicaans café opnam. Die strandtent bleek perfect. Ik heb de akoestiek van de ruimte gebruikt. We hebben bijzonder geboft met het weer. Het was oktober. Dan loop je het risico dat het regent, hagelt of hard waait. Dat had opnemen

"Hogeschoolmuziek?" Supersister stond voor mij toch ook voor lichtvoetigheid"

Supersister in de 70's: Sacha van Geest, Ron van Eck, Robert Jan Stips en Marco Vrolijk.

“We hebben een belangrijke afspraak: nooit stoppen, altijd doorspelen”

onmogelijk gemaakt, dat overstemt alles, met zo'n licht golfplaten dak.”

TOVENAAR

Robert Jan Stips (69) is tijdens de opnamen gevolgd door de cameraploeg van Marcel Goedhart. Hij maakte de documentaire *De Tovenaar van de Nederpop*, over het leven van de muzikant. Die werd in de programmareeks *Het Uur Van De Wolf* uitgezonden. “Ik ben heel blij met die docu. Ongelooflijk veel positieve reacties gehad. Het vervaardigen van dit nieuwe album had ook rechtstreeks iets met die documentaire te maken. Ik liep al een tijdje rond met het idee eens te proberen in de mindset van Supersister te duiken. Ik werd in november 2017 geïnformeerd over de plannen van die docu en dat was het zetje dat ik nodig had. Geen idee of ik dat nog kon, zo'n 45 jaar na mijn laatste Supersistercomposities. Ik ben wel altijd de muziek van toen relevant blijven vinden.”

In de veelgeprezen documentaire komt niet alleen het vakmanschap van Stips naar boven, maar ook zijn aimabele karakter. Opvallend is de zelfkritiek op zijn kwaliteiten als vader. Hij heeft zelf misschien wel meer van zijn vader dan vooraf gehoopt. Stips werd geboren in 1950 als nakomertje in een Haags gezin. Zijn vader was niet vaak thuis, werkte hard en kende perioden van ups en downs.

“Tijdens één van die ups kwam hij plots met een vleugel thuis en bleek hij ook nog heel goed Beethoven, Mozart en Bach te kunnen spelen. Dat maakte zoveel indruk dat ook ik aan die toetsen ben blijven hangen.”

Down-momenten waren er helaas veel meer. De vader van Stips is regelmatig in

klinieken opgenomen. Een van zijn depressies werd hem fataal: hij pleegde zelfmoord toen Stips vijftien jaar was.

“Hij was waarschijnlijk veel liever muzikant of kunstenaar geworden, in plaats van ambtenaar. Dat feit stimuleerde mij om vast te houden aan het idee dat ik een muzikant was en dat wilde blijven.”

UITPLUIZEN

De composities van Stips worden door zijn medemuzikanten van de Earring en Gruppo Sportivo als hogeschoolmuziek ervaren. In de documentaire beklagen ze zich lachend over onvoorspelbare maatvoeringen. Stips: “Supersister stond voor mij vaak toch ook voor lichtvoetigheid. Toen we de band begonnen, moest het zo ver mogelijk af staan van de blues. Ik speelde de mannen pianos-tukken voor. Die waren als vanzelf ontstaan, zonder er veel bij na te denken, maar bleken vaak niet gewoon vierkwartsmaten te zijn. Dat gingen we daarna dan uitpluizen. Daarnaast zijn de harmonieën niet gebouwd met tertsen, maar met kwarten. Dan krijg je een andere wereld, transparant en neutraal. Er is geen mineur en geen majeur, dus daar hoef je dan ook niet uit te kiezen. Dat had ik ontdekt bij Franse componisten als Debussy en Ravel. Satie heeft dat in mindere mate, maar had wel de humor die ik belangrijk vindt in Supersister.”

“In de jaren '60 hoorde ik op een feestje plots dat de band Soft Machine dezelfde middelen gebruikte: die kwartstapelingen en dat orgel met fuzz- en wah-effecten. De stem werd gezien als extra instrument en enkel ingezet als er even tijd voor was. Het was pop vermengd met modern klassiek en een tikje jazz. Ik hoopte destijds dat die muziek, zoals ook die van Supersister, de standaardpop met couplet, brug, solo en refrein zou gaan vervangen. Die wens is nooit uitgekomen.”

SPION

Stips beseft dat hij soms een Pietje Precies is. Maar niet altijd. “Toeval is ook een groot ingrediënt. Neem de bijdrage van Freek de Jonge aan het nummer *Cuckoo* op het nieuwe album. Alleen de titel van het nummer was bekend toen ik hem verzocht een beschouwing over gekte te schrijven. Hij deed dat ter

CARRIÈRE ROBERT JAN STIPS

The Provocation 1966 - 1967
Sweet OK Supersister 1967 - 1968
Supersister 1968 - 1974
Golden Earring 1975 - 1976
Stars & Stips 1976
Sweet d'Buster 1976 - 1979
Transister 1979 - 1980
Robert Jan Stips 1981 - heden
Nits 1983 - 1996
Frits 1995 (Freek de Jonge & Nits)
Stips 1996
Freek de Jonge en Stips 1997 - 1998
Supersister 2000
Nits 2005 - heden
Supersister Projekt 2019

plekke. ‘Crazyness is a matter of statistics’, verklaart hij. En zo is het ook. De meerderheid bepaalt wie er normaal is en wie afwijkt. Hij heeft zijn zinnen ingesproken het Gronings Museum, omdat hij daar een expositie had. Ik heb ze later in het nummer geplaatst. Ze pasten precies.”

Stips heeft zich bij het maken van de plaat volkomen vrij gevoeld. “Ik heb nooit gedacht: dit verkoopt niet. Supersister had zijn voorbeelden: Zappa, The Bonzo Dog Doo-Dah Band. En Ron had als architect van de band ook een behoorlijke inbreng. Met zijn 6-snarige bas kon hij behoorlijk de hoogte. De vrijheid was dus groot. Ik had op het conservatorium veel nuttige theorie opgedaan. Toch heb ik die opleiding niet afgemaakt. Ik heb me daar meer als een spion gedragen dan als leerling.”

Toeval speelt dus een grote rol in het werk van Stips. “Het zijn eigenlijk allemaal piano-improvisaties. Soms verras ik ook mezelf door er lukraak iets uit te pikken. Al het bevalt: houden zo! Dat kan makkelijker met de huidige techniek, vroeger stond je in een dure studio en moest het in die paar dagen gebeuren. Toch nam ik ook toen weirde stukken op. Ik herinner me een B-kant van een single, met Bart Chabot, gemaakt met alleen een bandrecorder. Die band met opnamen werd in stukken geknepen, de delen in de lucht gegooid en weer aan elkaar geplakt. Ook bij de Nits werken we heel vrij en omarmen we het toeval. We hebben een belangrijke afspraak: nooit stoppen, altijd doorspelen. Daar is menig geniaal moment uit ontstaan. Rob liet eens zijn stokken vallen en dat is uiteindelijk een prachtige break geworden!” ☺

‘Retsis Repus’ is nu uit.
Supersister Projekt 2019
speelt 8 april in PAARD,
Den Haag en 9 april in
Paradiso, Amsterdam.

In de studio met Cesar Zuiderwijk en Rinus Gerritsen.